

Stanovisko školitele k disertační práci Mgr. Daniely Šterbákové *Ticho*

Mgr. Daniela Šterbáková vystudovala v letech 2004-2008 filosofii na Filozofické fakultě UK. Své bakalářské studium zakončila prací o problematice rozumu a nerozumu u Thomase Bernharda – k této problematice se vracela i v dalších letech, díky čemuž vznikla nová verze textu na dané téma, nyní připravovaná ke knižnímu vydání v nakladatelství FF UK. Během dalších dvou let, 2008-2010, absolvovala rovněž na FF UK magisterské studium zakončené obhajobou práce o filosofických teoriích percepcie zvuku. Za zmínku stojí též to, že roku 2011 získala na Pedagogické fakultě FF UK aprobaci ve studijním oboru „Učitelství společenských věd, filozofie a etiky pro střední školy a vyšší odborné školy“.

V říjnu 2010 nastoupila Daniela Šterbáková do doktorského studia na FF UK, v jehož průběhu získala projektové účelové stipendium FF UK „Ticho na hranici pozitivivity a negativity“ (červen – prosinec 2011), vycestovala na kratší stáž na univerzitě v Curychu (říjen 2011) a na měsíční studijní pobyt v Mnichově, který financoval Goethe Institut v Praze (říjen 2013). V lednu 2014 se též stala řešitelkou vnitřního grantu FF UK „Vjem ticha jako otázka pro teorie vnímání“. Již během studia začala též publikovat v recenzovaných časopisech včetně *Filosofického časopisu*. Z jejích odborných článků zanesených do univerzitní databáze OBD bych rád uvedl texty „Ticho ako absencia nedáva dobrý zmysel. Analýza ticha a John Cage“, *Svět literatury* 46/2012, str. 63-74, a „Poznanie, omyl, myslenie: Friedrich Nietzsche“, *Filosofický časopis* 4/2013, str. 525-543.

Hlavním výsledkem doktorského studia Daniely Šterbákové je samozřejmě předložená disertační práce na téma *Ticho*. Domnívám se, že se jedná o práci metodologicky i obsahově originální, v neposlední řadě proto, že představuje úspěšné skloubení takzvaně analytické a tradičně kontinentální orientace, obojí s ohledem na filosofii umění. Výchozím problémem je ontologie absencí, jejímž příkladem je právě předložené zkoumání ticha, rozvíjené ve třech různých kontextech: ve vztahu k hudební tvorbě Johna Cage, v souvislostech současných teorií percepcie (včetně otázky zda lze mluvit o kauzálním působení absencí), a konečně vzhledem k fenomenologické tradici. Tyto různé roviny jsou zpracovány se stejnou zručností a důkladností; společně tak přispívají k úspěšnému vysvětlení obou základních tezí celé práce: (1) ticho jakožto absence není přímo vnímatelné; (2) ticho lze přesto vnímat *relativně* čili ve vztahu k pozitivním vjemům. Jakkoli není mým úkolem probírat zde podrobnosti předložené disertace a neobyčejný rozsah materiálu, s nímž koherentně pracuje, rád bych vzhledem k těmto tezím vyzdvihl podrobný, polemicky zaměřený rozbor Sorensenovy kauzální teorie vnímání. Také díky němu se disertaci daří propojit Cageovu hudební praxi s filosofickými teoriemi, a následně nově promýšlet vztah vnímání a myšlení, otázku vnímajícího subjektu i ontologický rozměr otázky ticha. I v těchto ohledech se předložený text vyrovná zahraničním interpretacím, s nimiž kriticky pracuje.

Celkově pokládám předloženou disertaci za jasně nadprůměrnou a hodnou dalšího rozvíjení, a to rovněž s ohledem na případnou publikaci. V této souvislosti bych rád dodal, že Daniela Šterbáková získala stipendium, které uděluje Anglo-Czech Educational Fund, a to díky podpoře svého studijního projektu ze strany univerzity v Oxfordu. Právě tam tedy stráví příští akademický rok a bude mít možnost přímé spolupráce s některými z autorů, jejichž texty ve své disertaci diskutuje.

Předloženou disertační práci doporučuji zcela jednoznačně k obhajobě.

Karel Thein
Ústav filosofie a religionistiky FF UK
Praha, 4. 8. 2015